

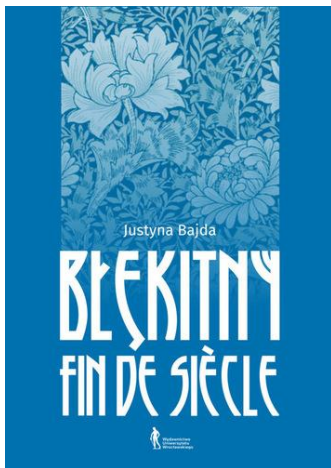
**BIBLIOTEKA
PEDAGOGICZNA**
im. Heleny Radlińskiej
w Siedlcach

KURIEREK **NOWOŚCI**

NUMER 01 (278) styczeń 2025 r.

Sztuka

Opracowanie: Anna Stefaniak

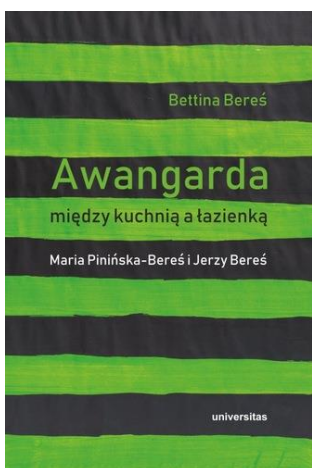
Justyna Bajda
Błękitny fin de siècle:
kolor niebieski
w kulturze Młodej Polski

Wrocław: Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2023
[sygn. 137497]

Książka ta zabiera nas w niezwykłą podróż, opisując fenomen koloru niebieskiego w kulturze młodopolskiej. Przenosi błękitną atmosferę przełomu wieków XIX i XX z Francji do Polski, ukazując funkcjonowanie błękitu w wybranych przestrzeniach życia i sztuki. Historia znaczenia koloru i jego użycia jest pretekstem do przyjrzenia się wybranym dziełom Gabrieli Zapolskiej, Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Stanisława Wyspiańskiego, w których twórczości błękit zaznaczył się wyraźnie.

W książce zamieszczono blisko sto ilustracji prezentujących wykorzystanie koloru niebieskiego w sztuce i literaturze na przełomie wieków. Ponadto, znalazły się w niej słownik francuskich nazw pigmentów i ich odcieni, terminów związanych z modą oraz wyjaśnienia symbolicznego znaczenia kwiatów. Na wewnętrznej stronie obwoluty czytelnik odkryje wzornik kolorów pokazujący różnice między błękitem kwiatu cykorii, błękitem upierzenia jaskółki, błękitem królewskim, mórz południowych i kilkudziesięcioma innymi.

[źródło opisu: okładka książki]

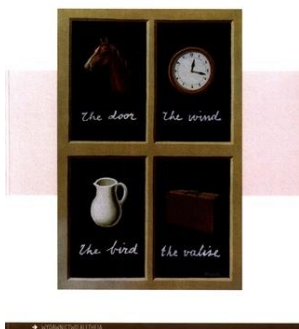
Bettina Bereś
Awangarda
między kuchnią a łazienką:
Maria Pinińska-Bereś i Jerzy Bereś

Kraków: Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza
Kantora "Cricoteka": Towarzystwo Autorów
i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2024
[sygn. 136320]

Historie opowiedziane przez Bettinę Bereś są informacjami bezcennymi, bo pochodzą bezpośrednio od córki, która była uczestniczką wielu opisanych wydarzeń. Jej subiektywne spojrzenie pozwala zajrzeć w głąb, poznać szczegóły niewidoczne dla oczu obserwatora zewnętrznego. Oprócz tego niektóre legendy związane z funkcjonowaniem Marii i Jerzego w świecie artystycznym zostają w książce zweryfikowane. Dodatkowo Bettina ma niezwykły dar opowiadania. Robi to w sposób szczerzy, bezpośredni, niepozbawiony humoru, jednocześnie nie pomijając faktów, które mogą być przykre czy wstydlive. Ten sposób pisania sprawia, że uznani na kartach historii sztuki artyści, jakimi byli Maria Pinińska i Jerzy Bereś, stają się dla nas bliskimi osobami, z którymi czujemy bezpośrednią więź. (dr hab. Iwona Demko)

[źródło opisu: okładka książki]

John Berger
Sposoby widzenia

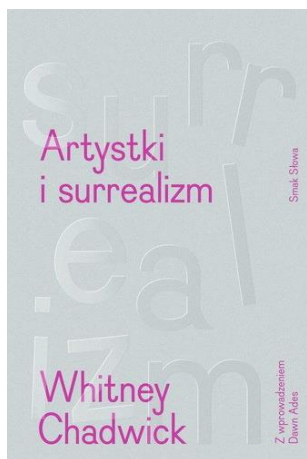

John Berger Sposoby widzenia: na podstawie cyklu programów telewizyjnych BBC Johna Bergera

Warszawa: Wydawnictwa Aletheia, 2023
[sygn. 134017]

Publikacja została spisana na podstawie czterech programów telewizyjnych. Bogato ilustrowana, praca ta jest niejako elementarzem współczesnych metod „patrzenia” na szeroko pojętą kulturę wizualną – od sztuki wielkich mistrzów po współczesną reklamę. Zawiera siedem esejów, które można czytać w dowolnym porządku. [...]. Główna teza głosi, że widzenie wprawdzie opiera się na założeniach, jakie przyjmujemy, ale poprzedza słowa i pozwala definiować nasze doświadczenia tam, gdzie słowa byłyby nieadekwatne. Mimo to w dobie umasowienia dostępu do kultury wyrwana z historycznego kontekstu sztuka utraciła autorytet i zmienił się jej status. Masy, którym została udostępniona, nie są zainteresowane powtarzaniem doświadczeń z nią, które wcześniej były udziałem elit. [...]. Dzięki analizom aktu w malarstwie książka inspirowała feminizm, nowatorskie były też wnikliwe analizy relacji między malarstwem a reklamą. Dziś racjonalność kultury, uważał Berger, zastąpiła konsumpcja.

[źródło opisu: okładka książki]

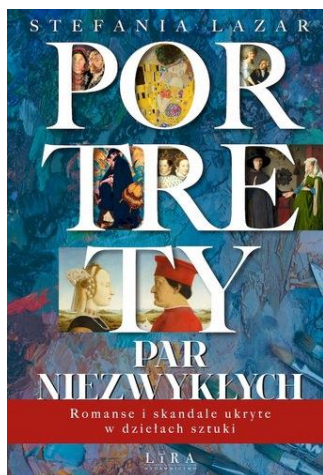

Whitney Chadwick Artystki i surrealizm

Sopot: Smak Słowa, 2024
[sygn. 137881]

Książka ta, to najbardziej wszechstronne omówienie życia, myśli i dzieł niezwykłych kobiet, które stały się ważną częścią ruchu surrealistycznego. Leonora Carrington, Leonor Fini, Frida Kahlo, Dorothea Tanning i wiele innych artystek to ikony tamtej epoki [...] podążyły własną ścieżką, by poprzez surrealizm osiągnąć dojrzałość twórczą oraz to, co wówczas nazywano „wyzwoleniem ducha” [...]. W historii kultury surrealizm bez wątpienia był rewolucją. Dziś, gdy mija sto lat od chwili ogłoszenia słynnego manifestu André Bretona, przyszedł wreszcie czas na to, by również surrealistkom przywrócić należne im miejsce. Te kobiety łączyły w sobie miłość do życia z miłością do sztuki, a ich pasja jest nadal żywa, czego najlepszym dowodem stała się ta książka. Na tym źródle opierają się dzisiaj osoby, które same sztukę uprawiają, jak i te, które zajmują się jej krytyką i historią.

[źródło opisu: okładka książki]

Stefania Lazar Portrety par niezwykłych: romanse i skandale ukryte w dziełach sztuki

Warszawa: Lira Wydawnictwo, 2024
[sygn. 137661]

Kim były pary uwiecznione na znanych dziełach sztuki i co je połączyło? Prawdziwa miłość i niegasnąca namiętność? [...] A może nieobecność, rozłąka i tęsknota? Przed nami jedenaście par uwiecznionych ręką wielkich mistrzów, na zawsze już połączonych wąską przestrzenią zamkniętą ramami obrazów. Zanim stały się plamami z pigmentów utrwalonymi na płótnie czy desce, żyły swoim życiem – rzadko beztroskim, częściej pełnym zakrętów i nagłych zwrotów akcji, trudnym i wyboistym, zwykle determinowanym przez zawile meandry historii. Czy ich związki bywały burzliwe czy harmonijne i dlaczego trafiły na malarskie podobrazia, z czasem zaliczone do kanonu europejskiej sztuki?

[źródło opisu: okładka książki]

Joanna Łenik-Barszcz, Przemysław Barszcz Sekretna galeria: co artyści ukryli w swoich arcydziełach

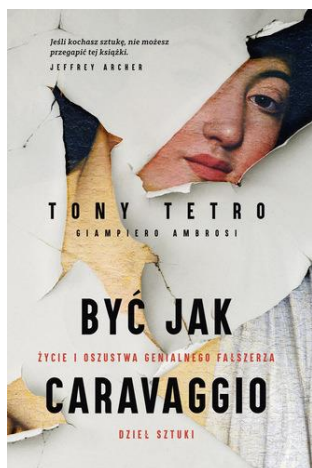
Warszawa: Fronda, 2022
[sygn. 134013]

Jest to trzeci tom serii omawiającej ukryte kody w dziełach arcy mistrzów malarstwa i rzeźby.

- Henri de Toulouse-Lautrec - [...] Jakie tajemnice Moulin Rouge malarz zamieścił na swoich obrazach? [...]
- Rembrandt van Rijn "Straż Nocna". Kim jest tajemnicza kobieta z drugiego planu [...]? Opowieść o obrazie pociętym nożem przez szaleńca i oblanym kwasem przez fiksata.
- Niewiele brakowało, a „Ekstaza św. Franciszka” wylądowałaby na śmietniku. Zadziwiająca historia odkrycia jedyne go obrazu El Greca w polskich zbiorach.
- Tamara Łempicka. Jak to możliwe, że w Polsce nie ma jej obrazów? I kto kupił wart ponad 16 milionów funtów portret artystki kabaretowej Marjorie Ferry?

Czytelnicy znajdą tu tajemnicę, tło historyczne i znaczeniowe tropy pozostawione przez artystów oraz zaskakujące konkluzje autorów książki, niestrudzonych detektywów historii.

[źródło opisu: okładka książki]

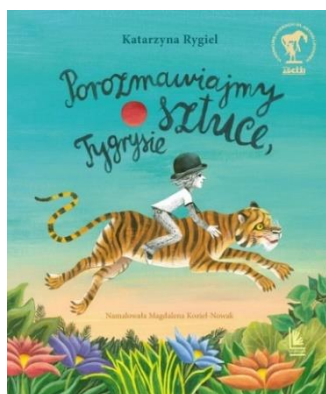

Tony Tetro, Giampiero Ambrosi Być jak Caravaggio: życie i oszustwa genialnego fałszerza dzieł sztuki

Kraków: Znak, 2024
[sygn. 136009]

Tony Tetro stał się znany na całym świecie, gdy okazało się, że to on – a nie Chagall, Picasso czy Monet – jest autorem obrazów z wartej dwieście milionów funtów kolekcji wiszącej w siedzibie fundacji księcia Karola. W tej niezwykłej książce Tetro odsłania kulisy rynku dzieł sztuki, który jest bardziej skorumpowany, niż można przypuszczać, a ekspertyzy autentyczności są pochodną presji kolekcjonerów i chciwości sprzedających. Wszystko to przedstawia na tle swojego barwnego życia, w którym fascynacja sztuką splata się z upodobaniem do dobrej zabawy, szemranego towarzystwa i szybkich samochodów. Czyta się jak podręcznik fałszerstwa, w którym znajduje się mnóstwo wskazówek na ten temat i wszystko jest opisane krok po kroku. Ale jedna rzecz w historii autora jest absolutnie autentyczna – jego pasja do sztuki.

[źródło opisu: okładka książki]

Katarzyna Rygiel Porozmawiajmy o sztuce Tygrysie

Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2024
[sygn. 136574]

Leon, którego mama pracuje w galerii sztuki, a tata jest malarzem, poznaje zjawiskowego Tygrysa z obrazu Henriego Rousseau. Zwierzak wprowadza chłopca w fascynujący świat malarstwa. Objasnia, czym jest perspektywa, pokazuje, jak operować kolorami, światłem i cieniem. Wkracza wraz z Leonem w świat dobrze znanych mu obrazów Van Gogha czy Moneta, które nagle ożywają, dzięki wiedzy przekazanej przez Tygrysa. Kolejne dzieła zapadają w pamięć zarówno bohatera książki, jak i naszą. Zaczynamy je lepiej poznawać, rozumieć, czuć. I stają się magiczne.

[źródło opisu: okładka książki]

**BIBLIOTEKA
PEDAGOGICZNA**
im. Heleny Radlińskiej
w Siedlcach

08-110 SIEDLCE, UL M. ASŁANOWICZA 2
TEL. 25 644 17 16 | E-MAIL: SEKRETARIAT@BPSIEDLCE.PL | WWW.BPSIEDLCE.PL